

Latweeschu Awises.

51. gaddagakjums.

No. 14.

Trefchdeenā, 5. (17.) April.

1872.

Nedakteera adresse: Pastor Salanowicz Luttringen, pr. Frauenburg, Kurland.
Gespeditzja Besthorn f. (Rehber) grahmatu bohde Delgawa.

Nahditais: Biejaunakabs finnas. Daschadas finnas. Kabds wahrs par augku-tohku wehrtbu. Kabds labbums warr no lobpu ifrahdischans zelices? Engelis pasta fantori. Blebschu stikkis. Nibildos. Labbibas un pretschu turgus. Sluddinashanas.

Bijsjaunakabs finnas.

Berline. Waldiba islaidusi pawehli, zaur ko wissi Jesuiti, kas nepeederr pee Wahzu walts pawaistneekem, pahr Wahzsemmes rohbeschahm tohp raiditi un teem aisleegts atkal us Wahzsemmi nahki.

— Waldiba pamahza ihpaschā isfluddinashana Wahzu darba laudis, lai ne-eijoht us Parisi tur petnu melkelt waj us dīshwi apmestees, jo tahs leelas eenaidibas deht, ko Frantschi wehl prei Wahzeem turr, tee tur nekahdu darbu nedaburoht un tamdehl frijtoht leelsa nabadslbā un waldibai par nastu.

Madrid. Pee fortē sapulzes runnu fungu iswehleschanas Spanija wiwairahk tahdi iswehleli, kas stahw us waldibas pusses. Bet toomehr arri to prettotaju pulks nau mas, tā la waldibai nahksees deewsgan gruhti to wiefrohku patureht.

— Metahl no Madrides laupitaji uskritta kahdai dīselzettu rattu rindei, kas no Kordoba nahkdamo, labbu teesu naudās wedda lihds. Reisneekus atfahjuſchi meerā, til to naudu — kahdus 2800 dahld. — panemuschi. R. S.—z.

Brūhschu walst pebz schihs beidsamahs dwehselu skaitishanas dīshwo 24,642,386 zilveli kohpā no mīhr. un seew. fahrtas. (Beidsamo arri tur druskin leela puffs.)

— Par walstrahates presidēti irr atkal Simsons iswehlehts.

— Berlinoes awises ispauduscas finnu, ka Bismarck fungas taisotes pamastim no fawcem amateem alkahyees, jo minnam effohi lohti daudis naidneelu, ihpaschi pee tahs wezziskas partijas, kas zaur ta jauna slobkas usraudisbas līkuma peenemšanu lohti aplaitinata paiklussu rauga fawus tiiklus steep un paſchein warrenajeem eetschukiteht, ka Bismarck alkahyschanahs buhru lohti svehtiga. Gan nu nau tizzams nei dohmajams, ka Leisars Wilhelms, kas fawu Bismarck ustizzibū un derribu deewsgan eepaſumis, teem klaufhs un Bismarck no darba zels, kur pateſi ohtru til verrigu useet nahktohs gan gruhti. Turfahrt Bismarkam no fawas weetas islustroht fahktu daschi akmini us Brūhschu un Wahzu semmi weltees, kas taggad wissi stahw meerā. Peeminnam til tahs Frantschu zerribas us atmakaſhanu un tohs daschadus wilnas paſhu semme. Tapehz tad to netizzam.

Bairu lehuisch effoh, ka Berlinoes un arri Minkenes awises ralsta, faderrechts ar Brūhschu prinschā Friderik Kahrka vezako prinzeſſi Marie Luise dīnum. 14. Septbr. 1855. Ta leela effeht jau kahdu laizian norumata, bet gribbejuſchi to wehl paiklussu turreht, kamehr prinzeſſes tehws, kas taggad pa tahlbam semmehm reijo, buhru apakkat brauzis. Bet Berlinoes awises primahs to ūnū iſpauduscas. Bairija weena partijs irr lohti preeziga par scho finnu, ka tahs abbas leelakabs Wahzsemmes walstis zaur waldineetu faraddoschanohs jo tuvaki tohp tohpā ſaiftas; bet Bairija wehl deewsgan ſpehziga irr arri ta

ohtra partija, kas ar skaudibu luhlo us Brūhscheem un buhru mihiakt redjejuſchi, ka lehuisch buhru ſew kattolu laulatu draudeni paheweddees. — Wehl tohp ſtanobts, ka Bairu prinzijs Luitpoldis irr brūhtgans tappis no Austrrijas Keisara wezzakabs prinzeſſes Giselas.

Sweedru walstrahate irr ar balsu leelo puffs peenehmuſi to līkumu, ka us preefchū neveens pais, kam ſaldatu deenestā ja-eet, newarr zaur naudu no tam atpirktees.

Frantschi gribbedami no dasheem ſawem dumpi cewaino-tem un wehl raggad deewsgan nemeerigem brachleem weegli wallā kluht, effoh daschus fuggu lahdīaus ar tahdeem wihereem pahwedduſchi lihds Englantes kraftam un tur ſchōhs warmafus iſrahwiſchi, lai nu tur eet, kur kahjas neſs. Englantes weetneeks fahzis par to fuhterees pee Frantschu waldbas, ka winnus ar tahdeem aplaimo, kas plifki bei grashā tur nonahfuschi til zitteem par nastu. Tiers apfohlijis aisleegt to us preefchū daricht.

Autiofija (Sihrija) 3. April irr ſipra ſemmes trižesčana bijusi, kas gandris puffs no wissa ſchi pilſehta druppas ſagħħus un kur kahdi 1500 zilweſi us weetas fawu gallu at-radduschi. S.

Daschadas finnas.

No tekhjemmehm.

Rihgas aw. ayraſta led dus eſchanu pee Rihgas, kas ſhogadd no 20. lihds 25. Merz beidſees, 16 deenas agrahk ne ka pehrū un ſalka tā: 119 deenas bij muhru daugawa no led dus dekkā ſegta ſtahwejuſi, nu tas irr ſuddis un wezza daugawa mett brihnidamees ſawas azjis apkahrt. Jo kas ta par ſtabbu rindu, kas tur no uhdens galwas iſbahħuschi ſtahw drohſchi, lai filf waj lihſt waj pluhiſt? Kas tas tahds? tā jauta led dus plokte no Dinaburgas nahkdamo un kluhp wiſſu puegattawam piħlarim un rauj to lihds. „Aretſche wezs paſħħrams!“ tā fawz ohtra plokte un neſs ſtrahgu prohjam, tauwas ſaraustidama. „Prohjam ar tahdeem nekkem!“ fawz trefcha un neſs dehlu iſtabian prohjam, kas ſedsa gattawu piħlari. Waj tu tas wainigais? Kleeds zettora un brinħskhedama nahk ſemmē dīſlu ſkafte un krahdkami kriht ſtallashu balki. Bet us gattawahs tilta dakkas ſtrahneeli kakk un ſtrahda nekkidamees ne prohlius uhdens krahkschanu un paſħa ſtrawmies widdu ſtahw iſcheneeris ar klikeri rohkā un dohma: Pa wehlu nu Juhsu draudeſchah! Tohs dehtus un darba atlikas Juhs mums warreet aijest, to meħs ūnū iſħanah, ſipra buhwe luħko meerig, kad alliqt tas, kas neſipris bij. Noħiſt ar wezzahm ſtallashah, kas fawu laiku no-kalpojuſchahs un nederr wairi tħallakam darbam! Noħiſt ar

leynu pihlarenu, kas galwu nefs iszehlis, bet nestahw us stiprahm kahjahn! Bet tas darbs, kas jneids lihds dibbenam, un schi darba strahdataji tohs nelustina nelas, tee stahw drohschi.

Kurj. ugg. apdrohsch. beedr. gadda sian. israhda, ka 23. April 1871 pee winaas bij apdrohschinatas mantaas par 91 milionu rubt. Tai gadda laikā no April 1870 lihds April 1871 pee beedribas lohzekeem 85 ugguns grehlos bij 119 ekas nodegguschas, starp tahn 6 jour fibbini. Ekas bij: 20 fainneelu istabas, 35 rias, 32 staki, 10 klethes, 2 krohgī, 2 sudmallas, 2 bruhshi u. z. Nodegguscha jeem ta nospresta arlihdinashana tikkä ismalkata ar 59 tuhst. un 432 rubt. S.

No Preekules 22. Merz. Wakkat wakkara gahja pa muhsu dselszessu 15 plattes ar flihperem lahdetas no muhsu bahnuhscha us Leepaju. Gaweens dasla, schipus Grohbinas bahnuhscha maschine peepeschhi effoht tap-pusi apturreta, jo zetta nau wiss riktigi bijis. Plattes eetezejuhschahs nau us reisi apstahjuschahs, bet pakkalejahs us preekschajahm ar tahdu warru skrejuschahs, ta fakhehde-tas buhdamas weena ohtru gaisa gruhduhschas. Konduk-teeris, kas us preekschaju platti stahwejis, pehz no flihperu un plattu druppy appakschas nedshws iswilts, zitti zilwei ne-effoht apskahdeti. Schodeen strahda zilwei druppas un kawehklus no zetta nonemt. Zetta waldiba no Leepajas isbraukusi nelaimes weetu apluhkoht. Kapehz maschines waddons maschini peepeschhi apturrejis, to gan isdibbinahs un drihs dfrdehs.

Bee-eeschana pee muhsu bahnuhscha irr schinni laikā lohti slikti, jo ar firgeem brauzomais zefsch irr til pellains un mahlu semme zaur pawassaras fauliti fosildita, til furohaina, ta diwi labbi firgi tilko 5 puhrus labbibas us scho zessu warr wilst; kahjineeleem ja-eet pa paschu dsels-zessu, jo par fahnu zessu newarr dohmaht isbrist. To paschu suhds muhsu apgabbala arri par zitteem bahnuhscheem; tikkai pee Leepajas par to irr gahdahts, ta tur labbi warr pee-eet.

Brauzeji safka, ta Leepajas dselszessch gan buhchoht tas sliktakais par wissem zitteemi Kreewija, jo tikkai retti kahdas werstes lihnisch taifni eet, zittur eet lihkumu lihkumeem; mas rennes sliktas, kas ubdeni nowek; dambji nau deewsgan zeeti stampeti u. t. j. pr. taifhists.

Itasbaineeki, kas Sippinu, dselszessa waktneku Wainodes dasla, nokahwuschi, par kurru "Latv. aw." sawa laikā finnoja, effoht taggad aij atfleghahm Alsputes zeetumā. Muhsu yuffe schinni laikā ar ugguni aishgahjuschahs Tadaiku krohna muishas rias; kahdi 80 maiši neschahwetas labbibas effoht fodegguschi. — Durbes meestā bruhwerim uodedsis led dus vagnabs un allus bruhsis. No kam ugguns zehlees, nau sunnams. Ekas bijuschas apdrohschinatas. Raibas muishas krohna pagasta arri kahdam fainneekam linnus mihestohr rija nodeggusi.

Pawassara faulite mums mihligi ushmaida; zilwei un lohpi pee wesselibaas usturrahs. Pawassara dsihwee wehstneschi, zeelawa un gandris (stahrki) jau 19. Merz pee mums redseti. Ar lohpu barribu pee mums zeri labbi

istiki, jo kaudis filta pawassara deht zerre jau preeksch Turgeem lohpius gannos laist. Kad til Aprilis nebuhu balts!

Witebskas gubera, scho seem wilki par dayds drohschi bijuschi. Drissaas aprinki wilks funnam pakkat dsihdamees esfrehjis lahdā istabā, no seewu un behern fleegschanas fabaidehts dewis pagultē. Nu seewas fanehmuschahs duhschu un ar knukleem raudsijuscas neluhgto weesi laukā dsih, bet schis sohbus klabbinadams pretti turrejees. Esfrehjis wihrs un nuju fakhejis spehris wilcam par galwu, bet schis par to sadusmojees kritis wiham klahit un kahju sippri falohdis; zitti klahthuhdami ar zirweem wilku nogallinadami wihrus paglahbuschi. Sebeschahs aprinki wairahk kā duzzis wilku eelihduhschi pa lohgu rijā un tur sirgu apehduschi, bet tappuschi wissi noschanti. Dauds fainneeleem sunni, zuhlaes un zitti lohpi no wilkeem aisensti un zaplohsiti. Winni te no-asklisi wis no zirtahm mallahm, bet dsihwo turpat leelobs meschobs, wiwangi Welischahs, Neweles, Sebeschahs un Polozkas apgabbalobs. Weetahm orri lahtschi rahdijuschees un zilwekus isbeedejuschi. Kahds fainneeks agri no rihta pehz firgeem eedams, erauga 2 lohpius ausas. Patumfā newarredams labbi noredseht, dohma ta tee buhchoht lumeli un gribb eet tohs isdfiht. Te tuvahk peegahjis erauga, ta tee ausu ehdeji irr lahtschi. Nu nobijees skreen ko ween mahk us mahjahn, bet lahtschi ustrauzeti mettahs labbu gabbalu pakkat, kamehr fainneeks nahza mahju tuwumā un lahtschi dewahs prohjam.

M. Sl.....

No Odesfas raksta, ta zerribas us labbu, dewigu gaddu sippri suddusches. Seemas lauki plikki stahvedami buhchoht pa leelai dasla iissalluschi; arri waffarejas laukus newarroht ihsti laikā iissahdaht, ta ta zaur wehlatu fehshchanu dauds warroht skahde eet.

S.

No ahrsemmehm.

Berline 8. April walstbrahte sawus darbus usnehmu. Keisars pats gan jau sippri atfiedis, irr tomehr atwehrschanas runnu zaur Bismarku lizzis preekschā lassift. Bismarks, kas 1. April 57 gaddu wezs palizzis, effoht taggad akal til siveiks un mundris, ta ihsti ko preezatees.

Frantschu tautas sapulze par leeldeenu laiku no 30. Merz lihds 22. April irr isschlihrufees. Ta lecta, kas beidsamajās deenās wiwangi bij eewehrojama, bij ta prozeffe, ko Trofchi generalis, fennakais Parises gubernators usnehmis pret kahdu awisi, kas to bij apwainoju, ta effoht aishpehrn kā schkelnis isturrejees pret Napoleonu un kisareni, jo us to svehtako bijis apswehrejees wiwanus sargaht un bijis pirmais, kas no teem atlahpies. Trofchis aishbldinajahs ar to, ta ar to brihdi, kur keisars bijis saguhstihts un kisarenie no Parises aishbehgussi, winsch bijis swabbads un tam bijusi jaiklaufa jauna waldiba; par leezineeleem bij preekschā aizinati leels pulks generalu un agrako Napoleonon ministeru. Trofchim gan tur nu mas kas isnahks, bet Napoleonon partijai tas lohti mihki, kad dabuhn akal ta wissi preekschā nostahtees un kaudihm atgahdinaht winnu kisari. Kad dsird Napoleonon effoht Eng-sante usnehmis labbu teesu naudas un jadohma, ta ar

scho naudinu raudis h̄s few wairahk draugu Franzijā mēkletees.

Rohmā skaidri mudsch aīs wiwiffadeem augstmon-neem, printſchi no daschadahm ſenimēhm tur faradduschees kohpā. Kaut nu gan leeldeenas ſwehtli lohti kluffu un behdig iappuſchi aīswadditi, jo pahwefis gribb ſrahdiht, zil lohti wiſch apſpeects un behdās miht, tad kehninſch iſdewis pawehli daschus platzhus leeldeenu naktis jo gaiſchi un kohſchi gaifmoht, ſawus weefus gribbedams pa-preeziyah.

Spanijā janni runnas fungi iſwehleit un, kā reds, pa leelakai daskai tatschu irr tahdi zelti, kas pa waldbai eet. Wiſwairahk prettinesku nahls no paſcha galwas pilſehta Madrides. Tā tad zerrams, ka kehninſch warrehs tablaki waldbiht. Metahla no Madrides laupitaju pulks uſplehſis dſelzetta ſchleenes un iſlaupijschi pasta waggo-nus, kas ar naudu nahtuſchi.

No Japanes dſirdeja par breefmigahm kriſitu waij-aſchanahm, bet ſkaidrakas finnas iſrahdā, ka irr gan daschi kattolu muhli tur wiſſadi iappuſchi fpaiditi, bet tas teem notizzis zaur paſchu wainu, jo ne-effoh wis ſama amata dorbu ſtrahdajuschi, bet waldbas leelās pulks jaukuſchees.

S.

Kahds wahrd̄s par anglu-kohku mehrtibn.

2.

Augu-kohlus ſtahdoht wiſſai dobbai leelus uppurus neſſam. Muhsu meschi un kruhmi gaddu no gadda ar-weenu wairahk eet moſumā; ja nu po daskai derrigus kohlus nederrigu kruhmu jeb kohku weetā nestahdam, tad drihs tohs taunumus ſajuttisim, kas zittahm ſemimēhm zaur to ka kruhmuſ un meschus no poſhſti, irr zehlees. Ja ar augſtakū ſimathibū uſ mescheem un it ihpaſchi uſ lappu kohkeem noſkattamees, tad atrohdam, ka kohli, kruhmi un meschi irr dabbā ſiltuma, aufſtuma, fauſuma un flapjuma iſlihdſnataji un iħſti ſwehtibas awot preekſh muhsu druhwahn, plawahn, lohpeem un arri pascheem. Kliſſi un mums nemannoht te brihnifkligi dabbas ſpehki ſawu dorbu ne-apniſkuſchi wiſſai roddibai par labbu ſtrahda. Kats kohls jeb kruhms, til pat ka zilwekſ no plau-fchahm, iſdwafcho pulks uhdinota twaika un tadeht tad wiſleelakā ſauſuma no kohkeem un mescheem naktis ba-gatizi raffa un flapjums rohdahs. Irr aprehkinahs un atrahs ka wiſduweis lappu kohls 24 ſtundu laikā 16—20 mahzinaas, un 1 □ pehda ar sahli apauguſches ſemmes $1\frac{1}{4}$ mahz. uhdene iſſwiſt jeb iſdwafcho. Tā tad no 1000 kohkeem zeltohs uhdeneoti twaika lihds 20.000 mahiz. Zaur to tad ſkaidri ne prohtam, ka ſlahtumā augdomi kohli ne ween ſauſako uſturr mitru, bet winui arri paſkubbina mahkonas par uhdene jeb atſpiedſinadama leetutini nolih. Ka tas toſniba to atſhſtam zaur to, ka kur kur ſemme ar kohkeem un mescheem apauguſi arweenu wairahk liħſ — it ihpaſchi pee filta ſauſa laika — ne kā uſ plikkeem liħſneem kliſſum. Kur ſauſa gaifa dehl mahkonas pahri ſtreedamas twaikos iſdallahs un tillai

zittā gabbalā, kur meschi un kohli, jeb arri kalmi un lei-jas gaisu mitraku uſturr, par mihiſgu ſeetutinu iſkaltuſches druwinas flazzingadams nokriht.

Tā tad kohli un meschi mitrumu dwafchodami ne ween leelu ſauſumu maſina, bet arri ſemmas aufſtumu un weh-tras pa daskai ſawalda, zaur ko ſemme ſawu ſiltumu il-gaki eelfch ſewiſ ſpehj paturecht. Bet kā jan pee katras leetas, tā arri tē ſaws mehrs waijadſiħgs. Breelſch ne dauds tuhloſ Scheem gaddeem, kur muhsu ſemme gandrihs wiſzauri ar beeſeem mescheem un kruhmeem bija pahraugufi, te nekaſ labs ne-auga. Tadehl ka faule aīs kruhmeem un beeſumeem ſemmi mas eefſdiſa, te gaifs palikkā arweenu mitris un dſeſris un katra pahri eedama mahkora, no ſauſala eelfch flapja gaifa kluſti te atkal par leetu nokriitta. Tāpat tas wehl ſchodeen noteek daschōs Amerikas ſemmes gabbalōs, kur wehl ne-iſmehrojami meschi ſemmi padarra dſeſtru un ne-augliju; tur wehl zirwim darba meschus maſinah, lai ſauſite ſemmi ſilda un auglibas ſpehku eelfch tahs molidina.

Muhsu goddu ſkaitta eefahlumā gandrihs par wiſſu Wahzemmi tillai warrejuſchi waſſaras labbiſ ſeht un audſeht, jo ſemmas fehjas, ſipru un flapju ſeemu dehl nemas ne-iſdewuſchahs. Kad zilwelu ſkaitlis wairojahs un meschi tappa pa daskai no poſhſti, tad arri tē gaifs palikkā mihiſgahs. Turprettim atkal atrohdam, ka Malta ſalla zittureis bijuſe plikka, ne-augliga weeta, bet kad kohkuſchi te poſhſnam kohkus ſlabdiht, tad arri drihs tur, tahdā ſiltā ſemmes ſtrehli, wiſs ar paradiħħes kohſchumu labbi audſis un ſemme zaur to ween palikkli augliga. Sapuhdamas kohku lappas, ſaknes, ſarrini re. wairo ſemmes treknumu un paſkubbina zaur to wiſſu augu iſ-dohſchanoħs.

Bes kohkeem plikkos ſemmes gabbalōs kats ſeetus drihs iſkalſt un ahtri kā tas naħzis atkal iſnihſt. Kohls ar ſawahm lappahm, ſarreem, zelmu un ſaknehm leetus lahfes uſnem un te ilgi paglabbo, kamehr no plik-kahm kawahm uhdens or ſtraumi lejja gahſchahs, tekk un ahtri paſuhd. Jo koplaki kohli ang, jo wairahk tee ſawu uſdewumu iſpilda. Ja kohkeem un mescheem lappas, ſkuijas, fuħnas re. no ſaknehm atwahkom, tad kohli wahjibu paſkubbina. — Tā tad ir anglu-kohkeem wiñnu paſchu lappas gar zelmu fagħħbdam, ſaknehm labbu un teizemu fuħdojmu paſneedsam.

Italijs, Franzijā, Greelija un dāuds zittā ſemmes un gabbalōs meschu un kohku no poſhſiſħena ruhktas peh-das atſahjuſi. Sen oisgaħjuſħos laikos biha Greelija bagata un kohli augliga ſemme. Tagħad meħs tur at-rohdam dauds plikkas ne-augligas kawwas un ſmilċhu tuksneſħħus. Tee fennahk augligi kliſſumi un lihds ar wiñneem arri tee zilwekſ tur irr poſhſiſħi nabagi, un kad wiżo jam kapeħz? — Tad plikkli kalku galli un kailas kliſſes mums tiei: Tapeħz ka kohku un meschu ſallumi un lihds ar wiñneem ſemmes bagħiha un ſweħtiba no poſhſiſħa. — Tā tas irr notizzis dauds zittā ſemmes un tā tas arri ees muhsu mihiſla Kurioznit, ja zirtifim un poſhſiſħi kruhmuſ un meschus, dinwas taſſidam iun ja nefahli ſpreekſh laika ix meħs uſ ſcho augſtu dabbas lik-

kumu luhkodami wairahk derrigus kohkus dahrhōs, gatwēs, druwmallās, zellmallās, us plifkahm kalwahm, jeb kur ween tik tuksha weetina, stahdiht.

Arri zilweku un lohpu wesselibaï kohki ar sawahm lappahm ne-isteizamu labbumu atnese. — Tadehk ka no zilweku un lohpu plauschahm, no tuhstosch skurstineem, awoteem un zaur daschadu leetu puhchanu jeb fasslahfchanu gaisa lohti dauds ohglu flahbes zellahs, katrai dsihwibai tahdu gaisu ween dwaschojohd drihs buhtu gals kahkt, ja sche prettim atkal sallodami dabbas augi — preefch kurru isdohfchanahs sunnams ohglu flahbe lohti waijadsga — schohs twaikus usnemdami, zaur gaismu un filtumu to lohti waijadsgu flahbes gaisu ne-isgarrotu un katas dsihwibas dwaschu ar scho mumus redsamu gaisa spehlu ne-atspirdsinatu.

Waj redsi nu zeen. lassitajs kahds ne-issmellass labfahfchanas awots irr a gugtu-kohku audsefchana un kohpfchana. Waj lawfees wehl kohkus stahdiht, sawu mahjuveetu puschkoht un dabbas likkumus vallaufigi pildiht?! — Wezehwi mahzeet sawus dehlnus, wezzaki sawus behrnus, skohlmeisteri sawus skohlenus, kohkus kohpt, stahdiht un winnu angst: un leelu wehrtibu atsicht!! —

Jo kohsha dseedoht dseesmina,
Kas birse atskanne;
Jo saldi skuhystam' meitina
Irr kohka pawehne! —

S. Klewers.

Kahds labbums warr no lohpu israhdischanas zeltees?

Jautaschana is Dohbeles semkohpeju beedribas jautaschanas labdes, isslaiderota no Siering — Undupp sammela.

Kad es gan esmu cohlijes, augfchā minnetu jautaschana isskaidroht, tad man tatschu zeenijama fapulze jaluhds, par launu nenemt, ka es semneeks buhdams, sawu kahrtu un amatu mihledams, to jautaschana ta esmu raudsijs isskaidroht, kahds labbums ihpaschi semneeks kahrtai no tahdas lohpu israhdischanas warretu zeltees; sunnams, ka beedribā irr gudrakas galwas un weizigakas mehles, kas to paschu jautaschana angstaku kahrtu semkohpejem, derrigaki warrehs isskaidroht ne ka es no sawu stahwokla to kad warretu cespeht.

Jo gan neweens newarrehs leeght, ka it ihpaschi semneeks, kad winsch few kahdu publinu un isdohfchanu usleekahs, irr jawaiza, kahds labbums man no tam buhs? Jeb kad winsch dsird, ka kahda weetā kas preefch wis-pahriga labbuma dorrihīs tohp, un semneeks pee tam gribb dallibū nemt, tad winnam irr labbi ja-apdohma, kahds labbums man un manai kahrtai no tam warretu zeltees. Jo katis paspehlehts rublis, katra ya weli no-staigata deena, semneeks friht dauds leelaka swarrā ne ka gitteem angstaku kahrtu semkohpejem. Tayat tas irr ar lohpu audsefchana, jo kad es semneeks buhdams arrenti makfadamis tilpat labbu lohpa gabbalu isandsinu, ka muischas ihpaschneeks, kam dauds zittadi lihdselli pee tam irr, ka par prohwi leelaka naudas eespehchana, few labbaku

waisli apgahdatees, un leelaka ismanna, kurru tik zaur angstaku mahzibu ne ka to semneeks schim brihscham dahuhn, warr panahkt; kad nu semneeks tatschu to fewim derrigu irr atraddis un leetā lizzis, kur winnam ar daschadahm gruhtibahm irr jazihnahs, tad pehz mannahm dohmahm winnam dubbulta gohda moksa par to nahktohs, jo muischas ihpaschneeks tas dauds weeglaki nahkahs zaur pa-augstinatu arrenti sawas eenahfchanas pahlabboht, bet semneeks labbi ja-apdohmajahs, ka winsch to pa-augstinatu arrenti warretu isflappcht. Weens lihdsfklis, te nu buhtu lohpu audsefchana un kohpfchana, kas daschu rubli warretu wairahk atmest, ka lihds schim, bet ta pee mums Kursemmes semneeks em wehl atrohdahs us lohti semmu stahwokli, par to nu jau daschahs weetahs irr runnahts un rakftihs un arri padohmi dohti, ka to warretu pahlabboht: Pehz mannahm dohmahm nu tahda lohpu israhdischana buhtu weens no teem leelakeem lihdsfkleem pee tam, jo tur tohp redfigi preefchā wests, kas jau irr panahkti un pehz ka wehl irr jazenschahs.

1) Kautzik nezik leelaka lohpu israhdischana mehds buht daschadas flakkas ahrsemmes lohpus, tur tad warr redseht un pamahzischanu dabuht, kahdas flakkas preefch mums buhtu geldigakas un ar kahdahm muhsu eelschsemmes lohpus derretu pahlabboht.

2) Tur warretu dabuht redseht tahdus lohpus, kas jau ar ahrsemmes lohpeem irr pahroti, un kahdi tee pehz-nahkami no katas ahrsemmes flakkas irr, un kuri preefch muhsu semmes un klimata tee derrigakee buhtu.

3) Tur arri warr dabuht redseht skaidrus eelschsemmes lohpus, muhsu paschu wezzu wezzohs Kursemmes sindstaus, gohwis un aitas, tur nu katis warr noskattitees un syrest, kas winnam sawa fainneezibā labbaki geldetu.

Ta tad tahda lohpu israhdischana buhtu it ihpaschi kas preefch semneeks, jo ta ihfa falkoht friht winna amata, ar kurru tam pahrtifchana un ikdeenischla maise few un sawejeem japel, un mahza tam fwarrigu nodalku no sawa amata, ja warr buht to wisswarrigalo. Semneeks pee arrentes dahrguma, lai warretu jel kautzik nezik pataupiht us nahkomu mahju pirkfchana, irr jaruhjahs un jaranga ka spehdamam sawas eenahfchanas pawairoht, ka waijadfbas brihschōs warretu padohmu arast, nemsim tik pawaffari un waffarā, kad nekas ko pahroht un tomehr daschas isdohfchanas pee fainneezibas us-turrefchanas,zik geldihgs tad irr, kad fainneezee pahris poehdu sveesta fakrahjuje, ar ko masakas waijadfbas warr peepildiht; tahdas waijadfbas arweenu wairojahs un muhsu lauki ween nespeli warts wiffas pildiht, tapehj semneeks stipri ween irr us laidara jaluhlojahs, ka no turreenes warretu wairahk eenemt ka lihds schim.

Un us tam muhs stipri skubbina un mahza tahda lohpu israhdischana.

1) Tur warram mahzitees,zik tahlu mehs eelsch firgu, wiswairahk labbu darba firgu audsefchanas effam tikkfchhi un kas wehl buhtu dorrans, lai tik dauds naudas par pehrlameem firgeem nebuhtu ja-isdohd.

2) Tur warretu mahzitees kahda wihsē mehs wielschbaki sawas eenemfchanas no lohpeem warretu pawairoht,

tur dabutu sinnahf un pahrlereinatees, tik pee tahs pahs barribas katra lohpu flakka peena dohd un kahdas tad wißlabbaki geldetu audsinahf.

3) Tur warretu mahzitees un sinnahf dabuhf no kahdahm aitahm ta leelaka pelna isnahf, waj negeldetu tik smalkas willas aitas turreht jeb aitu flakku, kur us willas labbumu neteek tik dauds luhlohts, bet kas isturrigakas un wairahf ka gassas lohpi geldigas, jeb kas abbejas buhshanas faweno.

Mehs fawas faimneezes newarram brahkeht, tahs irr pa leelakai daskai muddigas lohpu lohpejas un preeks irr redseht ar kahdu puhlinu daschais gar lohpineem darbojahs, bet wehl irr zittas, kas pa dauds wezzu laiku eerafchais miyl. Beeminneschu te tik to weenu: par gawenu laiku bes faules kuhts ne-eet; kad nu leeldeena agri eekricht un deenas wehl ihfas, tad lohpini dabu pirmo barribu pehz astoneem no rihta un beidsamo jan preefch pulksten tschetreem pehz pusdeenas. Ka tur tik to dsihwibu iswelk, irr skaidri redsams.

Un kad nu pee mums Kursemmè (nefinnu ka zittue) par wisseem mahju lohpeem, bes ween fargeem, wißwairahf faimneze ta sinnataja irr, tad derretu ne ween laiku no laika taydas lohpu israhdischanas noturreht, us kurrähm tahs gohda makfas un atlahta buhshana faimneezem gohda jußchanas pazillatu, bet buhtu arri waijadfigas weenas pamahzidamas awises preefch semkohyehm, un geldetu eezelt faimneeschu beedribas, kur tahs warretu sannahf un fawas waijadfigas apspreest, kur finnams labbi mahzitam semkohyehm no wihrischku kahrtas waijadsetu par waddoni buht.

Un ko tur wairahf teift, kahds labbums no lohpu israhdischanas warretu buht, to paschi ar fawahm aßzihm redseht, kad nahloschu waffaru apmeklefect Dohbeles lohpu israhdischanu, waj nu kahdu lohpu atwesdamu par kurrü warret zerreht gohda makfu dabuhf, kurras gan nebuhs wiß fmahdejamas, jo irr prahwa naudas summa un wairahf fudraba un bronkxes medallu preefch gohda makfahm nolikas. Bet tas leelakais labbums irr tas, ka tayda lohpu flakka jeb tayds lohps, kas ar gohda makfu buhs krohnehts zaur tam dauds leelaku wehrtibu dabuhbs, dauds taylaiki tapas mellesta un dahrgi aismakfata. Un kaut arri ne-eekristu ko atwest, arri buhs wehrtis braukt un apfklattitees, jo tur daschu labbu mahzibu warrehs man-toht, kas derrehs pee dsihwes pahrlaboschanas. Tur warrehs redseht, ka pahrtikkushee brammani kam kweeschi un ahbuls labbi aug, un kam treknas gannibas, skattifees un ewehrohs leelohs firgus un leelohs ohrsemmes gohwis un warbuht mellefrees no taym few waiflu dabuhf, mehs atkal, kam weeglas semmites un grants un smilfchku kahnini par gannibom, skattifimees us paschu eekfchsemmes masakeem firdsineem un raudsifim muhsu paschu eekfchsemmes gohfninu zaur labbaku pahroschanu ar labbeem eekfchsemmes waiflas busseem pahrlabohht.

Tä tad lohpu israhdischana ifkatram warr fawu labbumu atmest un neweens neschehlohs zellu, ko tamdeht turehrs.

Semneeks, zaur augsta Keisara schehlastibu, taggad irr brihws wihrs un ka taydam tam arri buhs rahdites, tik labbi eekfch fadishwes ar zittahm lauschu fahrtahm, ka arri eekfch tam, ka tas pats proht few to labbako iswellees, kas pee winna dsihwes un laizigas labflahfchanas irr waijadfishgs.

Gugelis pasta kantori.

Tas bija tai gaddā 18.. kahdā Neumarkas pilsehtinā. Tur arri wehl fcho baltu deenu ta pasta buhshana nau ne zil leela. — No eisenbahnes un lokomotives Schnahffchanas tee lautini tur fawā püssē wehl neko dauds nejuht, bet turvretti pasta puifcha rags winneem irr labbi paststams. Minnetā pilsehtinā dsihwoja wezzihgs pastmeisteris, kas jau labbu rindu no gaddeem bij fawam amatam ustizzigi preefchā stahwejis. Winch kluwa deen' no deenas wahjahks un ar winna pasta darboschanahm negahja wairs nemas sahgā. Bet taychus us pensiju eet winch negribbeja, jo winnam wehl daschi ne-apgahdati behrni bija, un ta pensija buhtu dauds masaka isnahfus, ne ka winna taggadeja eenahfchanas. Winnam arri auga palihgs eekfch winna jaunabs smukkahs meitinas. Ta eekfattija to par fawu behrna peeklahjib, tehwam to eenahfchanu zik ilgi spehdama, wisseem par labbu isturreht. Bes kahda gruh-ta puhlinu winna eemahzijahs wissu to, kas pee tam bija waijadfishgs, un apgahdaja wissas pasta darrischanas tä. ka tehwis tik eekfch leelas waijadfigas tai palihdseja un tik tad rohdisjahs, kad kahds pasta rewidents atnahza. Tehws pehdigi no wahjibas us fslimmibas gultu tikkä speests, un nemas par fawu amatu newarreja wairs gahdah. Meita nu ar jo leelu tikkumu apgahdaja weena patte wissas pasta darrischanas, atraidija pastus or taydu ismannibu, ka kad winna tas flauenakais pasta waldneeks buhtu. Ta tas gahja labbu laiku, un ne ta masaka pahrlattifchanas eekfch darrischanahm nenotikka.

Gaddijahs, ka weenu deenu pilsehtinā balle tikkä isriketa, kas preefch lustigahm dantschu mihiotajahm bij swarrihgs notikums tai masā pilsehtinā. Arri muhsu pasta waldneezes us tam tappa suhgtu. Jo dauds wehlejabs winna redseht, ne ween tapehz, ka winna wissu pasta waldischanu tik weissi waddija un wissi apgabbalā leela gohda stahweja, bet arri tamdeht ka bij smukka, lustiga danzotaja un jantra, mihliga meitene. Bet winna nepeemirfa fawu peeklahjib; pasta nammam waijadseja lihds pulksten 7em walkarā wakkā palikt, tapat arri tee pa nakti atnahdami pasti ja-aiffuhta. Gan deenesta us-pahfchanas gars winnas jaunā sfrfninā bija eekspeedees, bet taychus winnas fruhits eedeggahs ta wehlefchanahs, arri us balli buht un tur tahs gohda parahdischanas pretti nemt. Dohmahts un darrichts. Winna fataifija wissu us tam gattawu, nolikka balles stahti pehz kahrtas pee rohkas un fehdeja lihds pulkst. 7. pasta kantori. Pehz tam usgehrba aktri fawu balles kleiti, eepina pulkes fawōs smukkōs fruhjs mattds un steidsahs tad us dantschu sahli. Musikis spehleja un jaunee laudis greesahs ka weefuls

rinki; tur pukkō bij arri muhsu pastmeisterene un winnas ausis ne ween us muhsu sahlē klausijahs, bet arri us to maiako trohlini, kas no lauka nahza. Un kad winna no tahlenes pasta taurēs balsu dñrdeja, tad greesahs us sawu danzotaju un fazzija aibildinadamahs: „Nenemmeet man var launu, pehz masa brihscha es atkal buhshu klahrt.“ Leelā drahnā eetinnusees winna ahtri aissiedsahs us sawu kantori un sehdeja atkal weentefiga sawā amata krehslā, kad pasta ratti preeskō durwihm peeturreja. Gerastā wihsē winna nehma tahs melseschanas pretti, isselleja teem pasta fullaineem tahs waijadsigas darrischanas, liska pakas ißwehrt un wissu darriht, kas pee pasta ekspedizijas bij waijadshgs.

Gar sawu amatu dñlli darbodamahs winna nemos ne-eewehroja tohs ar pasta libds atmahluschohs reisneekus. Starp teem atraddahs weens kungs plattā mehels eetinnees un pastabban gribbeja pa tahn pußatwehrtham durwihm kantori ee-eet, kad wihsch us reiss pawissam apstulbohts palikka us weetu stahwoht. Gan wihsch jau daschu kantori bija rewideerejis, bet to, ko taggad eraudsijs wehl nekad nebija dabujis redseht. Minnehs kungs bija aprika pasta inspektors un bij isbrauzis sawā amatā, gribbedams arri ta flimma pastmeistera ekspediziju pahrandisht waj newaijadshs preeskō ta kabda weetneka. Bet taggad ka brihnumu redseja, ka flimmais bija lizzees few weenu palihgu no debbesfum nahkt, jo ko tur zaun durwju schkirbu eraudsijs, tas islikahs ka weefis no debbes augstumeem. Seewisshlis boltā fibbdā gehrbts, pukkes tais kruhsds mattōs, jauks pukku kuschkitis vee kruhtihm un newainibas rohschū sarkanums waigā, ibsi falkoht engelis kas engelis. Bet schis meesigais engelis sehdeja pasta istabā un apgahdaja pastu ar to leelako ismannibu. Rewidents nesinnaja vateesi, waj wihsch irr nomohdā jeb sapno. Wihsch dñrdeja ta engela balsi pasta darrischanas mihsigi un laipnigi runnajam, wihsch dñrdeja ka tas engelis runnaja wahzu wassodā un paschā Neumorkeeschu mehles lobzijumā. Wihsch goidija wehl tik ilgi, libds tas pasts bij aissraidihs, tad gabja eekshā, apfweizingaja pasemmigis to pasta engeli un waizaja pehz ta pasta preeskōneka. Ta ar pukkēm krohneta, smukki lokkota pastmeisterene aibildinaja sawu tehnu us to labbalo, un kad tas fwechais kungs semi par pasta inspektori dewahs pashtees, tad winna bij tuhdal gattawa tom wissas grahmatas preeskō likt. Bet inspektors bij jan pa to starpu no wissahm masahm darrischonahm nomannijis, ka tai kantori waijaga wissam tai labbala kahrtibā buht un ko wihsch tam flimma ekspedizijas preeskōneekam nekahdu labbaku palihgu un weetneku newarreja suhtihit, rā jou winnam pascham taggad bij.

Waj muhsu engelis no tahs pasta istabas wehl atpokkal dewahs pee sawa pusdanota dantscha to nesinnam skaidri fazzija, bet taisniba irr tas, ka engelis bij inspektora firdi aissnehmis un drihs libds ar sawu tehnu astohja to moso weetinu un aissgahja us jo leelaku un winnas wihs — tas inspektors — wehl schodeen to par sawa muhscha engeli sauz.

C. Trautmann.

III. Blehshu stikkis.

Kā Bundel Priddis ar sawu brahli Inzelis sarkano Dihteri apmelle un tam atkal stikkī istaifa.

Tikko Bundel Inzis un Bundel Priddis bij no dimbas ißtuwschi, tad fazzija Inzels us Priddi: „Brahls, eesim jcl sarkano Dihteri apmelleht, zittadi wihsch dohma, ka mehs muhschigi sehscham tai angstā ehbergi pee wespappa, kur aukts, ka sunnu stallis.“ „Padarrisim winnam kahdu stikkī,“ atbildeja Priddis Inzelim, „redshēs, arrig wihsch to nomannih, ka mehs to effam darrifshī.“ — Drihs pehz tam dabuja Dihteris wehstuli bes wahrda paraksta. „Sarkanais Dihter, uswallejeech schonakt, jo diwi sagt irr sawā starpā noderrejuschi: weens no winneem foohlahs to palagu aissnest, us kuru tawa feewa wirsfū gulf, un tu-to newarrejohit kaweht.“ — —

Dihters fazzija: „Tee irr ihsti blehshu pahrs; weens faderr, ka wihsch to palagu gribboht sagt, un tas ohtrais atkal finno, ka lai winna beedris to derrescham newinne, Kad es ihsti nessinatu, ka Inzels un Priddis pahrmahzischanas nammā sehsch, tad buhlu jadohma, ka tee irr tee blehshī.“

Makts tumfibā peelihda schee abbi schlelmji zaun kan-nepehm pee Dihtera lohga klahrt. Inzels peezehla treppi pee lohga, rā ka Dihters to eekshā warreja dñrdeht — un nu kahpi Inzels pa treppi un zell fewim preeskō no falmeem istaisitu wihsu pee lohga. Sarkanais Dihteris dñrdehdams, ka laukā pee lohga kant kas grabbina, pa-zellahs klussi un nostahjahs ar wahlī rohkā pee lohga stendera, us sawu feewu fazzidams: „Ta irr ta labbala pistole, kas arween irr aisslahdet.“ Tikko Dihteris ta falmu wihsra galwu eeranga kustam, wihsch zerre, ka tas tas saglis buhshoht, tadehs atdarra,zik ahtri ween warreddams, lohgu un kraij tom weenreis par galwu. Tai paschā brihdi Inzels sawam wihsram laisch krist un pats briesnigi eebkaujahs. Bet Priddis tai paschā azzumirkli pee durru stendera nostahjahs, zeeta klussi, rā libns. Kad nu sarkanais Dihters to eebrekhchanohs bij dñrdejis, un ka tad atkal wiss gluschi klussi palikka, tad wihsch fazzija: „Seewin, man rahdahs, ko nou labbi, es eeschu luhkoht.“

Winnam pa durwihm ißejohit Priddis, kas libds schim pee durru stendera glubneja, eelihda istabā un peelihda libds pat gultai, un Dihtera wassodu peenemdams falka ar bailegu balsi: „Seewin, tas wihs ir nohst, ka muhscha, un ko tu dohma: tos irr muhsu zeemina dehls. Dohd man drihs to paschū palagu, tad es winna eetihshu un aissnesschū meschā, tur oprakt, zittadi buhs stikkī.“ Seewa nobihstabs, uszefkahs un padohd palagu. Tikko wihsch aiseet, eenahk ihstois Dihteris un falka ar meerigu frdi: „Seewin, tas tik irr bijis dumsh behru stikkis; jo tos saglis irr no falmeem!“ Bet kad winna feewa to waizaja: „Kur tad tu likki to palagu?“ jo winna gulleja us plikku moisu, tad tik Dihtera aizis atwehrahs un wihsch fazzija: „Juhs fahsoditi blehshī! To irr Priddis un Inzelis darrjis un zits nekas!“

Lohti labbi dihgstoßhas
timota-,
ahbholtna-, linnu- u. lehzu feh-
kas lehti pabrohd Felgawā, fattolu celā Nr 38,
ta materialandele no **M. Michelsohn,**
atresi **E. M. Aronstam.**

Sluddin afschana.

Zaur scho es ar zeenischau zeentigat publisai darru sinnamu, ta es favu

„weef'neeʒibū“

no s̄tibjwera eelas. Jelgāmā, esmu pahzeblis
eelsch to pee tīrgus platfha blakfahm leelvaltei
(hauvtroache) būbdamu rahiskunga Siesēlaaka nam-
mu. Scheit flabt es zemijamai publikai fīrñigī
pateizobs par to mannum parahdiu lībdīscītingu
apzēmefchanu wežā weetā un lubdfs; mannum io
apzēm mannā jaunā weetā latīnigi arri tīpmadī
parahdiu, us lo es apfoblohs, latīnigi latru at-
kal — gohdigi un lebti — apdeineht wehletees.

Ur augsbu zeenifchanu 1

E. Wierne.

Weetas pahrmainschana.

Darru wisseem zaur s̄ho finnomu, ka es ſawu bohti, kas bij leelaja eelā Nr. 22, efmu
vahyebilis uſ baron Henkina nammu Nr. 16 tai paſchā eelā, pretim Todebenam, blokkam
Ad. Schweiſſina k. wogdmalas bohtei.

Luhdsu to paſchu uſtizibū man taggad jaunā weetā peedahwahī, fas man tai wezzā tifka paryahdīta.

M. H. Löwenstein,

vapihra-, rakstamu- un zeikenumu leetu pahrdeweis. Tselgawā.

R i h g à,

Kalku- un
Skahrnu-eelas
stuhri, sawâ
pañcha mahjâ,
Nr. 1

R i h g â,

Kalku- un
Stahru-eelas
stuhri, sawâ
pascha mahjâ,
Nr. 1.

Ernst Herkowitz

Englischu auschama twista magasina un pakk-kambaris.

Kad daudseis noteek, so pee wehwewu dñshjäbm pehwoju däkäas teek veejauktas un dñshjas zaur to swarrigakas patastas, ta, ta vee aufchanas dñshju swars to rikligu audekla garrumä nesidohd, tad es zaur feho sunnoju, ta es par wiffabm vee mannim pirktahu dñshjäbm, var winzu rikligeem nummu- reem tifbat ta arri var pilnigu audekla garruma issablfchanu galwoju. Pee dñshju eepirkfchanas tifs latram pirzejam weeria apgalwofchanas slyme libhs dohta.

Rihgå, 5. April 1872.

Ernst Herzenius.

Weena *muischina* pee Zelgawas ar arramu semmis, okawahm un jaunahm ehkhamm itt vahrdohdama. Tuvalas sinras pee deeneetneeku flopvetaja Weßmann, frühwora eels baron Habna namma Mr. S. eekch festas. 2

Saunz raung warrebs fa arweenu arri us
leedenaanum fatur deenu stishu dabuht Belgawd.
pastes elia Nr. 1, pec 2

J. J. Haase.

Kastijas semkošpejs

Pebz Wahzu semmes faimneeka Ferdinand
Breithaupt semlohpibas rafsteem latwissi
faralstli no H. Blumberg.

Makfa efecta 75 fap.

No censures atwehlehts. Rihā, 3. April 1872.

Druksaats van J. W. Steffenhagen en deha,